

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет
«Одеська юридична академія»

**«СУЧАСНІ ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ:
ГЛОБАЛЬНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІРИ»**
**«MODERN POLITICAL PROCESSES: GLOBAL
AND NATIONAL DIMENSIONS»**

**МАТЕРІАЛИ III МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

30 листопада 2023 р.

м. Одеса

УДК 323.2+327(043.2)

За загальною редакцією президента Національного університету «Одеська юридична академія», доктора юридичних наук, професора, академіка Національної академії правових наук України, академіка Національної академії педагогічних наук України **С.В. Ківалова**.

Сучасні політичні процеси: глобальний та національний виміри: матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м.Одеса, 30 листопада 2023 р.) /за заг.ред. С.В. Ківалова. –Одеса , 2023. 238с.

Modern political processes: global and national dimensions: materials of the 3rd International scientific and practical internet conference (Odesa, November 30, 2023) / by general editor. S.V. Kivalov. - Odesa, 2023. 238p.

Матеріали видано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції.

УДК 323.2+327(043.2)

© Національний університет

«Одеська юридична академія», 2023

Грушецький Б., П'ятниця П.(Дніпро) Роль Греції в Ініціативі трьох морів.....	184
Rostetska S. (UK) Modern slavery in conditions of war.....	190
Ярош О. (Луцьк) До питання стратегій розвитку гендерної рівності в умовах збройної агресії росії проти України.....	193
Габро І., Шевчук О. (Миколаїв) Безпекові перспективи повоєнної України.....	196
Шендер Т. (Київ) Використання альтернативних джерел енергії як крок до стабілізації енергетичної безпеки України.....	199
V СЕКЦІЯ: СУБ'ЄКТНО-ОБ'ЄКТНИЙ СТАТУС УКРАЇНИ В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН.	
Дерев'янка С., Бичай Р. (Івано-Франківськ) Потреби вдосконалення державної міграційної політики в умовах інтеграції України до Європейського Союзу.....	204
Шмаленко Ю., Цебренько А. (Одеса) Динаміка та вплив міжнародної міграції: порівняльний аналіз України та країн Європи у контексті сучасних викликів	207
Козьмініх А. (Одеса) Особливості воєнної дипломатії при здійсненні зовнішньої політики України.....	212
Krasnopolaska T., Orinda E. (Kenya) Cultural diplomacy as a tool of «soft power» in Kenya.....	214
Мамонтова Е. (Одеса) Співпраця України з міжнародними організаціями: напрямки, проблеми, перспективи.....	218
Мельник Ю. (Одеса) Відносини зі Сполученими Штатами Америки як один із пріоритетних напрямів зовнішньої політики України.....	223
Мельник Ю. , Форостов В. (Одеса) Релігійний фактор і питання інтеграції Туреччини до ЄС.....	228
Панасюк В. (Одеса) Українські землі як об'єкт в системі міжнародних відносин (історичний екскурс).....	232
Гевелюк Д. (Одеса) Просування іміджу держав інформаційними ресурсами.....	235

національне міграційне законодавство в загальноєвропейську міграційну систему, а тому є не тільки правовим, але й політичним пріоритетом діяльності владних інституцій. Доцільним видається запозичення норм правового регулювання міграційних процесів загальноєвропейськими інституціями та окремими державами-членами ЄС, що сприятиме формуванню відповідних національних стандартів в умовах нашої інтеграції до ЄС, що є одним із фундаментальних національних інтересів України.

Список використаних джерел

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : підписана 21.03.2014 р. (політична частина), 27.06.2014 р. (економічна частина); ратифікована Європейським парламентом і Верховною Радою України синхронно 16.09.2014 р. із заявою Законом України № 1678-VII; поточна ред. - Ред. від 25.10.2022 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

Юлія Шмаленко ,

кандидат політичних наук, доцент

доцент кафедри соціології

Національного університету «Одеська юридична академія»

Анастасія Цебрєнко

здобувачка,

Національний університет «Одеська юридична академія»

**Динаміка та вплив міжнародної міграції: порівняльний аналіз
України та країн Європи у контексті сучасних викликів**

Міжнародна міграція набуває все більшого значення в умовах глобалізації та посилення взаємозв'язків між країнами. Міграція як процес переміщення людей через державні кордони або в межах однієї країни охоплює усі види переміщення населення незалежно від масштабів, тривалості

чи складу мігрантів, до яких належать біженці, вимушені переселенці, евакуйовані, економічні мігранти. Процес міграції властивий кожному етапу розвитку людства, але ніколи раніше міграція не мала такого впливу на економічний розвиток, політику, соціальне життя та культуру як країн, що приймають мігрантів, так і країн їх походження (1). Основними факторами, що спонукають людей до міжнародної міграції, є несприятливі економічні умови в країні проживання (низька зарплата, безробіття, бідність); відносно високі стандарти праці та життя в країнах імміграції; кращі можливості для самореалізації; менша кількість стихійних лих та вищий рівень захисту; політичні причини, зокрема переслідування; військові конфлікти тощо (3). Люди прагнуть покращити свої економічні, соціальні, політичні умови, шукаючи їх в інших країнах.

Україна та країни Європи є важливими учасниками сучасних міграційних процесів, тому вивчення міграційних процесів є вкрай актуальним, адже вони впливають на соціально-економічний розвиток та безпеку країн, змінюючи їхню демографічну структуру. Дослідження показує значну динамічність та непередбачуваність міграційних потоків в Україні та Європі. Порівняння з європейськими країнами може виявити спільне та унікальне в українській міграції, враховуючи її глобальний вплив на світовий порядок. Окрім економічних факторів, міграцію в Європі визначають також політичні та соціокультурні впливи. Розглядаючи взаємодію України та Європи в контексті міграції, можна оцінити роль міжнародних відносин, дипломатії тощо у формуванні міграційних потоків. Також слід врахувати динаміку міграційних процесів українців, які виїхали через війну. Повномасштабне вторгнення росії в Україну у лютому 2022 року спричинило масові жертви серед цивільних та руйнування інфраструктури, що змусило мільйони українців покинути домівки в пошуках безпеки. З лютого 2022 року безліч біженців перетнули кордони сусідніх з Україною держав, а мільйони стали вимушеними переселенцями усередині країни. Про масштабність вимушеної міграції з України внаслідок війни та гуманітарної катастрофи свідчать дані УВКБ ООН. Станом на

листопад 2023 року загальна кількість зареєстрованих в світі біженців з України складає понад 6,33 млн, з них за межами Європи зареєстровано близько 392 тисячі, а кількість зареєстрованих біженців з України в Європі становила майже 5,95 млн осіб (5). З 24 лютого по 30 листопада 2022 року через контрольні пропускні пункти в'їзду-виїзду було зафіксовано майже 10 мільйонів випадків перетину кордону повнолітніми громадянами України, які виїжджали з країни (5). У 2023 році тенденція збільшення українців за кордоном зберігається. Зокрема, у вересні з України до Польщі виїхало на 73 тисячі осіб більше, ніж повернулося в Україну. Загалом кордон з Польщею в напрямку Польщі перетнуло понад 840 тисяч українців, тоді як у зворотному напрямку – близько 767 тисяч (6). Проте з початку повномасштабного вторгнення оцінки загальної кількості населення в Україні покращилися, що вплинуло на порівнянність даних про кількість населення між деякими раундами опитування в рамках звіту про внутрішнє переміщення в Україні за жовтень 2023 року, підготовленого Міжнародною організацією з міграції за уточненою методологією оцінювання, що дозволило точніше відстежувати зміни кількості населення країни на тлі війни та масової міграції (4). Біженці з України гостро потребують захисту та гуманітарної підтримки. Враховуючи безпрецедентні масштаби цієї біженської кризи, було запущено міжвідомчу регіональну програму реагування, аби допомогти країнам, що приймають українців. Ця програма консолідує зусилля урядів, структур ООН, неурядових та громадських організацій з метою полегшення інтеграції біженців та задоволення їхніх нагальних потреб. Об'єднання ресурсів допомагає ефективніше впоратися з гуманітарною катастрофою.

Порівнюючи можливості та умови життя для мігрантів в Україні та європейських країнах можна зробити висновок, що значна частина українців вбачають кращі перспективи в Європі. Згідно з результатами останніх соціологічних опитувань, Європа має кращі можливості порівняно з Україною за багатьма показниками. Зокрема, 87% респондентів вважають, що рівень доходів у Європі вищий, тоді як в Україні – лише 3%. Також 75% відзначили

краще соціальне забезпечення в Європі проти 15% в Україні, 67% порівняно з 19% позитивно оцінили захист громадянських прав, 60% проти 26% – комфортні умови проживання, 54% проти 30% – можливості працевлаштування. Респонденти відзначили, що Східна та Південна Європа поступаються Північній та Західній за рівнем соцзабезпечення та захисту прав. 40% опитуваних вважають, що бути успішним можна як в Європі, так і в Україні (41%), проте в Україні трохи кращі можливості для ведення бізнесу (45% проти 34% в Європі) (2,с.18). Аналіз даних щодо сфери послуг показав, що її можна умовно поділити на три групи (57% загальної дисперсії): сфера послуг та сервіс, соціальна та гуманітарна сфери, інфраструктура. При цьому лише інфраструктура повністю відповідає європейським стандартам. Сфера послуг та соціально-гуманітарна сфера, зокрема освіта й охорона здоров'я, загалом поступаються рівню Європи. До того, на думку українців, індустрія краси в Україні значно краща (85%) порівняно з Європою (5%). Так само краще оцінюються кафе і ресторани (60% проти 16%), поштово-кур'єрські послуги (54% проти 25%), онлайн-шопінг (51% проти 22%). Щодо роздрібних мереж думки розділилися: 42% вважають кращими в Україні, 36% - в Європі (2,с. 21-22).

Водночас існує чітка кореляція між тривалістю перебування українців за кордоном та їхнім ставленням до країни, куди вони переїхали. Мігранти, які прибули не так давно, оцінюють рівень життя в Україні вище. За ними йдуть ті, хто живе в новій країні близько року. Обидві групи ще не встигли повністю адаптуватися. Зазвичай рішення про переїзд приймаються швидко і не дуже обґрунтовано (окрім питань безпеки). Натомість ті українці, які прожили в Європі кілька років і виїхали не через війну, а за кращими можливостями, схиляються саме до Європи (2, с. 24).

Аналізуючи динаміку та вплив міжнародної міграції в контексті України та європейських країн, можна виділити кілька ключових тенденцій. Спостерігається значна мінливість міграційних потоків за рівнем та напрямками. Попри соціально-економічні труднощі та війну, Україна

залишається ареною інтенсивної міграції. Ситуація у країні нестабільна й динамічна, що провокує як еміграцію через війну, економічні проблеми та прагнення кращих умов, так і імміграцію. Спостерігається значний відтік населення пов'язаний із загостренням воєнного конфлікту, економічними труднощами та потребою в пошуку кращих умов життя. Водночас, низка європейських країн стикається із зростанням міграції через політичні та економічні чинники. Політична нестабільність, економічні кризи та соціальні конфлікти змушують громадян шукати нові можливості та безпеку в інших регіонах. Вагому роль відіграють також воєнні конфлікти як рушій масової міграції.

Важливо збалансувати переваги та виклики, пов'язані з міграцією, для забезпечення сталого розвитку всіх залучених сторін. З одного боку, міграція стимулює економіку країн, що приймають мігрантів. З іншого боку, вона призводить до відтоку людських ресурсів та потенціалу з країн-донорів. Наприклад, в Україні через війну та економічні труднощі спостерігається значна еміграція фахівців та робочої сили, що може негативно позначитися на соціально-економічному розвитку країни в найближчій перспективі. За даними звіту Міжнародної організації міграції, загальна кількість переміщених осіб в Україні становила 13,7 млн, з них 5,7 млн залишили країну (4).

Загалом, сучасні міграційні тенденції вказують на необхідність тіснішої співпраці держав у виробленні ефективних стратегій регулювання міграції. Гнучка та прозора міграційна політика з фокусом на правах і гідному ставленні до мігрантів сприятиме спільному добробуту та культурному розмаїттю в умовах глобальних суспільно-економічних змін.

Список використаних джерел:

1. Українське суспільство: міграційний вимір : нац. доповідь / Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України. К., 2018. 396 с. URL: https://www.idss.org.ua/arhiv/Ukraine_migration.pdf

2. Всеєвропейське дослідження українців у Європі. Дослідницька лабораторія Rating Lab. 2023. URL: https://sau.in.ua/app/uploads/2023/09/rl_refugees-from-ukraine-in-the-eu_082023_ua.pdf.
3. Короленко Н. В., Петросян А. А. Міжнародна міграція робочої сили: причини та наслідки. *Ефективна економіка*. 2021. № 1. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8515> (дата звернення: 26.11.2023). DOI: 10.32702/2307-2105-2021.1.85
4. Ukraine Internal Displacement Report General Population Survey Round 14 October 2023. IMO. URL: <https://dtm.iom.int/reports/ukraine-internal-displacement-report-general-population-survey-round-14-september-october>
5. The Operational Data Portal (ODP) UNHCR's. Ukraine Refugee Situation. 2023. URL: <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine>
6. Дослідження аналітичного центру Gremi. З України виїжджає більше, ніж заїжджає — причина. 2023. URL: <https://gremi-personal.com.ua/z-ukraini-viizhdzhaie-bilshe-nizh-zaizhdzhaie-prichina/>

Альона Козьмініх,

*кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних теорій
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Особливості воєнної дипломатії при здійсненні зовнішньої політики України

Воєнна дипломатія — це ненасильницьке використання збройних сил, адаптація публічної дипломатії за допомогою таких інструментів та заходів, як обміни офіцерами, комбіновані навчальні програми, культурні обміни, відвідування кораблів тощо для сприяння дипломатичним зв'язкам країни та просування свого міжнародного порядку денного. Незважаючи на те, що цей звичай існував у різних формах протягом сотень років, цей звичай та його використання як інструмент державного управління привернули напрочуд мало уваги як проблема для наукових досліджень. За останні кілька десятиліть воєнна дипломатія перетворилася на важливий інструмент на глобальній